ӘДЕБИЕТ (қазақ)

(Пән: Қазақ әдебиеті - 11-сынып)

1. «Хан борышы – жорықта ту көтеру, сарбаз борышы – туға еріп жан беру». Қай шешеннің сөзі:
A) Әйтеке
B) Қазыбек
C) Мөңке
D) Бөлтірік
E) Майқы

2. Құрамалы, қорғанды үйің болады,
Айнымалы, төкпелі биің болады.
Халыққа бір тиын пайдасы жоқ
Ай сайын бас қосқан жиын болады.
Ішінен шынтақ айналмайтын
Ежірей деген ұлың болады, - деп басталатын шешендік сөз кімдікі
A) Жиренше
B) Мөңке
C) Ақтайлақ
D) Майқы
E) Төле

3. Көктегі бұлттың өлгені –
Аса алмай таудан қалғаны.
Ай мен күннің өлгені –
Еңкейіп барып батқаны
Айдын шалқар өлгені –
Мұз болып тастай қатқаны, - деп басталатын толғау қай жыраудікі
A) Бұқар
B) Ақтамберді
C) Үмбетей
D) Қазтуған
E) Доспамбет

4. «Келгенде Жиенқұлға шықпайды үнім ...». Қай айтыстан алынған
A) Айдос пен Қарашаш
B) Сүйінбай мен Уәзипа
C) Біржан мен Сара
D) Майлықожа мен Айман
E) Жамбыл мен Айкүміс

5. «Бұйда» сөзінің мағынасы
A) арбаның бөлігі
B) киіз үйдің бөлігі
C) үйдің ауласы
D) жетек жіп
E) киіз үйдің қоршауы

6. Көне Грекияда «өнердің падишасы» саналған:
A) мәнерлеп оқу
B) балет
C) айтыс
D) импровизация
E) риторика

7. Еділ үшін егестік,
Жайық үшін жандастық
Қиғаш үшін қырылдық
Тептер үшін тебістік,
Теңдікті, малды бермедік,
Теңдіксіз малға көнбедік. Үзінді қай ақыннан алынған
A) Махамбет
B) Дулат
C) Шернияз
D) Жанақ
E) Нұрым

8. Ш.Уәлихановтың қай еңбегі аталған
A) «Сот реформасы туралы жазбалар»
B) «Үш анық»
C) «Қазақтың қайдан шыққаны туралы»
D) «Ғылым туралы»
E) «Адамдық негізі – әйел»

9. «Біздің Беркімбай деген жақын ағаларымыз болды. Сол Беркімбайдың әкесінің нағашысы жаппас Есімбек дейтін болды. Беркімбайға арқа сүйеп, Есімбек «Өгіз сойғанның» ең шұрайлы жеріне қонушы еді. Мал мен басы бірдей, құдай тілегін берген бір адам: ортан қолдай төрт ұлы болды – шетінен қасқыр. Сол төрт ұлдың ортасында бұлаңдап өскен жалғыз қызы болды». Үзінді қай шығармадан алынған, авторы кім
A) М.Дулатов. «Бақытсыз Жамал»
B) М.Жұмабаев. «Шолпанның күнәсі»
C) М.Әуезов. «Қаралы сұлу»
D) Б.Майлин. «Шұғаның белгісі»
E) Т.Жомартбаев. «Қыз көрелік»

10. Сағыныш жайлы қайтадан толғау, болар да бәлкім, қолайсыз
Дегенмен, жаным, көгілдір дүние сағынбасын арайсыз.
Өмірде мынау сағынбағандар – бақытсыз, бақсыз, талайсыз
Қазақтың жыры Абайсыз.
Өлең шумағы қай ақындікі
A) Қ.Аманжолов
B) Т.Айбергенов
C) М.Шаханов
D) М.Мақатаев
E) Ұ.Есдәулет
11. «саңлақ» сөзінің мағынасы
A) біртуар

B) қаһарман
C) жаратушы
D) ие
E) жалғыз

12. Арадан шыққан жау қиын
Таусылмайтын дау қиын
Шанышқылаған сөз қиын
Жазылмаса дерт қиын
Іске аспаған серт қиын, - үзіндісі кімдікі
A) Әнет
B) Сырым
C) Қазыбек
D) Төле
E) Әйтеке

13. Онсыз сен тіпті тұлпар да болсаң қосыла алмайсың қатарға,
Әуелі әбден сағынып алмай, шығушы болма сапарға.
Сағынбай барсаң, теңіз де сенің тебіренбес жастық шағыңдай,
Бұлбұлдың даусын есіте алмайсың бауларға кірсең сағынбай.
Өлең шумағы кімдікі
A) Сырбай Мәуленов
B) Төлеген Айбергенов
C) Фариза Оңғарсынова
D) Күләш Ахметова
E) Мұхтар Шаханов

14. «Ал, тілімді алмасаң», «Ал, айтамын, айтамын», «Қазақтың ханы Абылай» толғаулары кімдікі
A) Бұқар
B) Ақтамберді
C) Қазтуған
D) Доспамбет
E) Шалгез

15. Ағайын жоқ нәрседен етер бұртың,
Оның да алған жоқ па құдай құлқын?
Бірлік жоқ, береке жоқ, шын пейіл жоқ,
Сапырылды байлығың, баққан жылқың.
Үзінді Абайдың қай өлеңінен алынған
A) «Қартайдық, қайғы ойладық, ұйқы сергек»
B) «Қартайдық, қайрат қайтты, ұлғайды арман»
C) «Қалың елім, қазағым, қайран жұртым»
D) «Көңілім қайтты достан да, дұшпаннан да»
E) «Адасқанның алды – жөн, арты - соқпақ»

16. «Қаныш Сәтбаев» роман-эссесінің авторы
A) С.Бегалин
B) Ә.Әлімжанов
C) І.Есенберлин

D) М.Сәрсеке
E) Ә.Тәжібаев

17. «Ат құлағында ойнап өскен қыр баласы сол қырғын күнгі мың жылқысын қорыған қыпшақтың шетінен сүйекті, сай тасындай ірі, сом білегі тізеден келетін үш ер-азаматының қасында шоқайып, өзі тіленіп, ат арқасынан түспей қойған. Қырық қаралы теке түркімен жер астынан шыққандай жусаған жылқыға андыздай тигенде, аз қыпшақ сүйірленіп, найза кезене, қарсы шабуылға қасқая қарсы тұрды». Үзінді қай шығармадан алынған, авторы кім
A) Ә.Кекілбаев. «Күй аңызы»
B) Т.Сұлтанбеков. «Көшпелі алтын»
C) Ш.Мұртаза. «Бесеудің хаты»
D) А.Кемелбаева. «Шашты»
E) С.Сарғасқаев. «Біз төртеу едік»

18. Ғылымды іздеп,
Дүниені көздеп,
Екі жаққа үңілдім.
Құлағын салмас,
Тіліңді алмас,
Көп наданнан түңілдім.
Екі кеме құйрығын,
Ұста жетсе бұйрығың, - шумағы Абайдың қай өлеңінен алынған
A) «Ішім өлген, сыртым сау»
B) «Күлембайға»
C) «Сегізаяқ»
D) «Болыс болдым, мінеки»
E) «Біреуден біреу артылса»

19. «Технология институты Почтамт пен Бульвар көшелерінің қиылысында. Оның бір ғимараты қаламен қойындасып жатқан тақиядай төбенің етегінен ұшар басына дейін созылады. Университет те, институт та сол төбенің қала жақ бетінде, бір-біріне иық тіресе іргелес тұрғызылған ғимараттар. Екеуі де Том ғана емес, ұлан-байтақ Сібір өлкесі мен Қазақстандағы бетке ұстар жоғары оқу орындары». Үзінді қай шығармадан алынған
A) «Бала Шоқан»
B) « Қаныш Сәтбаев»
C) «Дүние қалай етсең табылады»
D) «Ұшқан ұя»
E) «Жау тылындағы бала»

20. «Кердең» сөзінің мағынасы
A) батыл, ер
B) менмен, паң
C) әзілқой, күлкішіл
D) дөрекі, қатал
E) мейірімді, елгезек

21. Берген бе тәңірім саған өте туыс,
Қыласың жер-жиһанды бір-ақ уыс.

Шарықтап шартараптан көңілі сорлы,
Таппаған бір тиянақ не еткен қуыс? Өлең үзіндісі кімдікі

A) Абай
B) Шәкәрім
C) Сұлтанмахмұт
D) Мағжан
E) Мәшhүр Жүсіп

22. Тегінде адам басы сау бола ма
Бойында тексерілмес дау бола ма.
Ері ашу айтса, әйелі басу айтып,
Отырса, бұрынғыдай дау бола ма. Үзінді Абайдың қай шығармасынан алынған

A) «Дағыстан»
B) «Масғұт»
C) «Еңлік-Кебек»
D) «Қойлыбайдың қобызы»
E) «Медғат-Қасым»

23. «Мәңгілік бала бейне» шығармасының авторы

A) А.Кемелбаева
B) Ә.Кекілбаев
C) М.Сәрсеке
D) Т.Сұлтанбеков
E) О.Асқар

24. М.Сәрсекенің «Ұлытау жотасында» деген атауы көрсетілген шығармасы

A) «Жас Қаныш»
B) «Бала Шоқан»
C) «Қаныш Сәтбаев»
D) «Аққан жұлдыз»
E) «Сұлтанмахмұт»

25. «Сәмен тау ішіндегі малшы ағасының үйіне қонаққа барған-ды. Совхоз орталығынан отыз шақырымдай жердегі мал отарына ол сенбі күні келіп, оқудан қалмас үшін совхозға дүйсенбі күні таңғы сағат бесте шығып кетті. Астында жүрдек торы айғыр. Асығыс келеді» деп басталатын үзінді қай қаламгердің шығармасынан алынған

A) Т.Сұлтанбеков. «Көшпелі алтын»
B) С.Мұқанов. «Алтын аймақ»
C) Ш.Мұртаза. «Тұтқын бала»
D) Ш.Әлімбаев. «Таулы аймақ»
E) А.Машанов «От»

26. «Сталинге хат», «Бесеудің хаты» қай жанрда жазылған

A) проза
B) эпика
C) эссе
D) драма
E) лиро-эпика

27. Рысқұлов, Құрамысов, Голощекин қай шығарманың кейіпкерлері
A) «Бесеудің хаты»
B) «Тартыс»
C) «Қызыл жұлдыз»
D) «Сол жылдарда»
E) «Алаш»

28.Күлкілі, келемежді бейнені ұлғайта көрсететін тәсіл
A) гротеск
B) метафора
C) литота
D) шендестіру
E) юмор

29.Физули, Шәмси, Сәйхали,
Науаи, Сағди, Фирдоуси
Хожа Хафиз – бу һәммаси
Мәдәт бер я шағири фәрияд, - деп басталатын өлең кімдікі
A) Шәкәрім
B) Ақылбай
C) Абай
D) Мәшһүр Жүсіп
E) Майлықожа

30. Жазушы Б.Мұқай «Бұл еңбегімді Қазақ елінің тәуелсіздігі жолында құрбан болған ерлердің аруағына арнадым» -деп бастаған қай шығармасы
A) «Жалғыз жаяу»,
B) «Өмірзая»
C) «Дүние кезек»
D) «Ертегідей ертеңім»
E) «Аққу сазы»

31. Арқарлы, Шыңбұлақ, Шайтантау атаулары қай шығармада кездеседі
A) О.Бөкей. «Қар қызы»
B) Д.Исабеков «Әпке»
C) Т.Сұлтанбеков. «Көшпелі алтын»
D) М.Шаханов. «Шың басындағы оқиға»
E) Т.Сұлтанбеков. «Таудағы от»

32. Жаңбыр жаумаса ...
Басшы болмаса ел жетім
Ұқпаса, айтқан сөз жетім. Бірінші тармақты аяқтаңыз
A) ер жетім
B) жер жетім
C) көл жетім
D) су жетім
E) тау жетім
33.«Қарлығаш би» атанған:
A) Әйтеке би

B) Қазыбек би
C) Төле би
D) Бала би
E) Мөңке би

34.«Алтыншы - ғылымды, ақылды сақтайтұғын мінез деген сауыты болады. Сол мінез бұзылмасын! Көрсеқызарлықпен, жеңілдікпен, я біреудің орынсыз сөзіне, я бір кез келген қызыққа шайқалып қала берсең, мінездің беріктігі бұзылады. Онан соң оқып үйреніп те пайда жоқ. Қоярға орын жоқ болған соң, оларды қайда сақтайсың?». Үзінді Абайдың қай қарасөзінен алынған.
A) жиырма жетінші
B) жиырма тоғызыншы
C) отыз бірінші
D) отыз екінші
E) он тоғызыншы

35.Сүйемін түскі тауды аппақ
Сүйемін қысқы қарды аппақ
Сүйемін өзен жарына,
Сүйеніп тұрған талды аппақ. Өлеңде қайталаудың қай түрі бар
A) анафора, эпифора, аллитерация
B) анафора, эпифора, ассонанс
C) анафора, эпифора, риторика
D) анафора, эпифора, градация
E) анафора, эпифора, антитеза

36.Қарындасым бар-ды деп,
Қабырғасын сөксе де,
Қанын судай төксе де,
Қайыспас қара нар-ды деп. Үзіндіде қандай көркемдік тәсіл бар

A) психологиялық егіздеу
B) антитеза
C) аллитерация
D) ассонанс
E) символ

37.«Шетте жүрген бауырластарға» өлеңінің авторы
A) Н.Айтұлы
B) Қ.Аманжолов
C) Ә.Тәжібаев
D) О.Асқар
E) М.Шаханов

38.Ажалына сүйеніп қатып қалған сіресіп,
Қос өкпесі деміксе – жусан иісі бұрқырап.
Таңғажайып тағдырға тау тағысы тұр шыдап,
Жапанда жалғыз бәйтерек, айнала дауыл боратқан.
Үзінді қай ақынның поэмасынан алынған
A) Н.Айтұлы

B) Ж.Бөдешұлы
C) Ұ.Есдәулет
D) Т.Молдағалиев
E) М.Сәрсеке

39. Бай емен, батыр емен, хан емеспін,
Атақты артық туған жан емеспін.
Себеп болып айырдың мені ажалдан,
Жақсылықты білмейтін шал емеспін. Үзінді қай шығармадан
A) «Қорқыт»
B) «Әзім әңгімесі»
C) «Ескендір»
D) «Масғұт»
E) «Күй»

40. «Университеттің оқу корпустары ескі классикалық үлгіде қаланған. Аудиториялары, кабинеттері биік те кең. Әсіресе бас корпусы, кітапхана үйі, анатомия мұражайы, микробиология зертханасы, медицина факультетінің емханасы алыстан көз тартып андыздап тұрады». Үзінді қай шығармадан
A) «Қаныш Сәтбаев»
B) «Сұлтанмахмұт»
C) «Шоқан Уәлиханов»
D) «Қартқожа»
E) «Сәкен Сейфуллин»

41. «Жас бала анадан туғанда екі түрлі мінезбен туады: біреуі - ішсем, жесем, ұйықтасам деп тұрады. Бұлар – тәннің құмары, бұлар болмаса, тән жанға қонақ үй бола алмайды». Абайдың қай қарасөзінен алынған
A) үшінші
B) төртінші
C) бесінші
D) алтыншы
E) жетінші

42.«Көшпелі алтын» ғылыми-фантастикалық әңгіменің авторы
A) Д.Исабеков
B) М.Қабанбаев
C) Ж.Бөдешұлы
D) С.Мұратбеков
E) Т.Сұлтанбеков

43.Қайталаудың қай түрі аталған
A) градация
B) анафора
C) әсірелеу
D) антитеза
E) шендестіру

44. «Ақыл айтыпты: Не дүниеге, не ахиретке не пайдалы болса, не залалды болса, білетұғын – мен, сенің сөзіңді ұғатұғын мен, менсіз пайданы іздей алмайды екен ...», - деп басталатын Абайдың нешінші сөзі

A) он жетінші
B) он сегізінші
C) он тоғызыншы
D) жиырмасыншы
E) жиырма бірінші

45. Абайдың ақын шәкірті:
A) Ақан
B) Біржан
C) Шәкәрім
D) Сегіз сері
E) Күдеріқожа

46.Думанды шалқар көлдер-ай,
Еркін дала белдер-ай.
Қаздай қатар мыңғырып,
Тізіліп көшкен елдер-ай. Үзінді қай ақынның өлеңі
A) М.Жұмабаев
B) С.Сейфуллин
C) Қ.Аманжолов
D) С.Көбеев
E) С.Торайғыров

47. С.Сейфуллиннің Ахмет Байтұрсынұлының 50 жасқа келуіне орай жазған мақаласы
A) «Қайраткер»
B) «Алаш тұлғасы»
C) «Ұлт ұстазы»
D) «Рухани ұстаз»
E) «Тұлға»

48. «Айқас», «Ғашықтар» романының авторы
A) І.Есенберлин
B) С. Сматаев
C) М.Мағауин
D) Қ.Жұмаділов
E) Ә.Кекілбаев

49. «1824, яғни қазақша мешін жылы Көкшетеу приказы құрылды. Бұл – ақ патшаның Абылай ұрпағының атамекеніне ауыз салуы еді. Осы жылдан бастап Қасым төре баласы Саржан сұлтан қол жинап, патша әскері мен ұстапты жақтайтын Сәмеке, Бөкей, Уәли хандардың ұрпақтарына, Көкшетаудың аға сұлтаны Қара Тоқаның Зілқарасына қарсы күрес бастады». Үзінді қай қаламгердің шығармасынан алынған
A) С.Сматаев. «Елім-ай»
B) І.Есенберлин. «Қаһар»
C) М.Мағауин. «Аласапыран»
D) Қ.Жұмаділов. «Атамекен»
E) Ә.Кекілбаев. «Күй аңызы»

50. Эпизод дегеніміз:
A) көркем шығарманың кіріспесі
B) көркем шығарманың басталуы
C) көркем шығарманың соңы
D) көркем шығармадағы жеке оқиға
E) көркем шығармадағы деталь

51. Шыққанбыз дос, шыңға талай,
Талай сырды ойланып.
Ақтарарлық алтын сарай
Алтын сарай қойманы. Үзінді қай ақынның шығармасынан алынған
A) С.Сейфуллин. «Сыр сандық»
B) М.Жұмабаев. «Оқжетпестің қиясында»
C) І.Жансүгіров. «Гималай»
D) Н.Айтұлы. «Бәйтерек»
E) Қ.Аманжолов. «Дариға, сол қыз»

52. Таймас, Сейтен, Ожар қай шығарманың кейіпкерлері
A) С.Сматаев. «Елім-ай»
B) Ә.Кекілбаев. «Күй аңызы»
C) М.Мағауин. «Аласапыран»
D) Қ.Жұмаділов. «Атамекен»
E) І.Есенберлин. «Қаһар»

53. С.Сейфуллиннің 1914 жылы Қазан қаласында қай кітабы жарық көрді
A) «Алқа»
B) «Өткен күндер»
C) «Айқас»
D) «Күйші»
E) «Туған ел»

54. «Бесін», «Адасқақ» прозалық шығармалардың авторы
A) М.Сәрсеке
B) А.Кемелбаева
C) А.Сүлейменов
D) І.Есенберлин
E) С.Сматаев

55. «оқшантай» сөзінің мағынасы
A) оқ-дәрі, құрал салатын қалта
B) азық салатын қалта
C) мылтық салатын қалта
D) қылышқа кигізілетін қалта
E) сусын құятын ыдыс

56.Жасыл шөп, бәйшешек жоқ бұрынғыдай,
Жастар күлмес жүгірмес бала шулай.
Қайыршы шал-кемпірдей түсі кетіп,
Жапырағынан айырылған ағаш қурай. Абайдың қай өлеңі
A) «Қыс»

B) «Күз»
C) «Жазғытұры»
D) «Қараша, желтоқсан мен сол бір-екі ай»
E) «Күзгі дала»

57. Өлең деген - әр сөздің ұнасымы
Сөз қосарлық, орайлы жарасымы
Сөзі тәтті, мағынасы түзу келсе,
Оған кімнің ұнасар таласуы. Қай өлеңнен алынған
A) «Өлең – сөздің патшасы, сөз сарасы»
B) «Біреудің кісісі өлсе, қаралы ол»
C) «Өлсе өлер табиғат, адам өлмес»
D) «Лай суға май бітпес қой өткенге»
E) «Жігіттер, ойын арзан, күлкі қымбат»

58. Малыңды жауға,
Басыңды дауға
Қор қылма, қорға, татулас.
Өтірік, ұрлық,
Үкімет зорлық,
Құрысын, көзің ашылмас.
Ұятың, арың оянсын,
Бұл сөзімді ойлансын. Өлеңде неше шумақ, неше тармақ бар
A) 2 шумақ, 6 тармақ
B) 2 шумақ, 7 тармақ
C) 2 шумақ, 8 тармақ
D) 1 шумақ, 8 тармақ
E) 1 шумақ, 7 тармақ

59. Өзім де басқа шауып, төске өрледім
Қазаққа қара сөзге дес бермедім
Еңбегіңді білерлік еш адам жоқ
Түбінде тыныш жүргенді теріс көрмедім. Абайдың қай өлеңінен алынған
A) «Жасымда ғылым бар деп ескермедім»
B) «Қартайдық, қайғы ойладық, ұйқы сергек»
C) «Өлсе өлер табиғат, адам өлмес»
D) «Қартайдық, қайрат қайтты, ұлғайды арман»
E) «Жігіттер, ойын арзан, күлкі қымбат»

60. Білімдіден шыққан сөз,
Талаптыға болсын кез.
Нұрын, сырын білуге,
Көкірегіңде болсын көз. Өлеңде қандай ұйқас бар
A) қара өлең ұйқасы
B) шалыс ұйқас
C) егіз ұйқас
D) еркін ұйқас
E) аралас ұйқас